TEISINGUMO TEISMO (trečioji kolegija) SPRENDIMAS

2010 m. liepos 15 d.*

Byloje C-70/09

dėl *Verwaltungsgerichtshof* (Austrija) 2009 m. sausio 21 d. Nutartimi, kurią Teisingumo Teismas gavo 2009 m. vasario 17 d., pagal EB 234 straipsnį pateikto prašymo priimti prejudicinį sprendimą byloje

**Alexander Hengartner**,

**Rudolf Gasser**

prieš

**Landesregierung Vorarlberg**,

* Proceso kalba: vokiečių.

TEISINGUMO TEISMAS (trečioji kolegija),

kurį sudaro kolegijos pirmininkas K. Lenaerts, teisėjai R. Silva de Lapuerta (pranešėja), G. Arestis, J. Malenovský ir T. von Danwitz,

generalinis advokatas N. Jääskinen,
posėdžio sekretorius K. Malacek, administratorius,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį ir įvykus 2010 m. sausio 27 d. posėdžiui,

išnagrinėjęs pastabas, pateiktas:

— A. Hengartner ir R. Gasser, atstovaujamų advokato A. Wittwer,

— *Landesregierung Vorarlberg*, atstovaujamos J. Müller,

— Austrijos vyriausybės, atstovaujamos E. Riedl, E. Pürgy ir W. Hämmerle,

— Europos Komisijos, atstovaujamos W. Mölls ir T. Scharf,

susipažinęs su 2010 m. gegužės 20 d. posėdyje pateikta generalinio advokato išvada,

priima šį

**Sprendimą**

1 Prašymas priimti prejudicinį sprendimą pateiktas dėl 1999 m. birželio 21 d. Liuksemburge pasirašyto Europos bendrijos bei jos valstybių narių ir Šveicarijos Konfederacijos susitarimo dėl laisvo asmenų judėjimo (OL L 114, 2002, p. 6) I priedo nuostatų.

2 Šis prašymas pateiktas nagrinėjant bylą tarp Šveicarijos piliečių A. Hengartner ir R. Gasser ir *Landesregierung Vorarlberg* (Forarlbergo federalinės žemės vyriausybė) dėl medžioklės rinkliavos, nes jiems buvo taikomas didesnis rinkliavos tarifas nei Europos Sąjungos piliečiams.

## Teisinis pagrindas

*Susitarimas dėl laisvo asmenų judėjimo*

3 1999 m. birželio 21 d. Europos bendrija bei jos valstybės narės ir Šveicarijos Konfederacija pasirašė septynis susitarimus, tarp jų – Susitarimą dėl laisvo asmenų judėjimo (toliau – susitarimas). 2002 m. balandžio 4 d. Tarybos ir Komisijos sprendimu 2002/309/EB, Euratomas (OL L 114, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 11 sk., 41 t., p. 89) šie septyni susitarimai Bendrijos vardu buvo patvirtinti ir 2002 m. birželio 1 d. įsigaliojo.

4 Remiantis šio susitarimo 1 straipsnio a ir b punktais, šiuo susitarimu siekiama Europos bendrijos valstybių narių ir Šveicarijos piliečiams suteikti teisę atvykti, gyventi, dirbti pagal darbo sutartį, verstis savarankiška veikla ir teisę likti Susitariančiųjų Šalių teritorijoje bei palengvinti paslaugų teikimą Susitariančiųjų Šalių teritorijoje ir ypač liberalizuoti trumpalaikių paslaugų teikimą.

5 Šio susitarimo 2 straipsnyje „Diskriminacijos uždraudimas“ nustatyta:

„Taikant Susitarimo I, II ir III priedų nuostatas, vienos Susitariančiosios Šalies piliečiai, teisėtai gyvenantys kitos Susitariančiosios Šalies teritorijoje, negali būti diskriminuojami dėl pilietybės.“

6 Susitarimo 4 straipsnyje „Teisė gyventi ir vykdyti ekonominę veiklą“ numatyta:

„Pagal I priedo nuostatas užtikrinama teisė gyventi ir vykdyti ekonominę veiklą, jeigu 10 straipsnyje nenurodyta kitaip.“

7 Susitarimo 5 straipsnyje įtvirtintos nuostatos dėl paslaugų teikimo. Pagal šio straipsnio 3 dalį „Europos bendrijos valstybių narių ar Šveicarijos piliečiai, kurie atvyksta į Susitariančiosios Šalies teritoriją tik gauti paslaugų, turi teisę atvykti ir gyventi“. Šio straipsnio 4 dalyje patikslinama, kad 5 straipsnyje nurodytos teisės garantuojamos pagal susitarimo I–III priedų nuostatas.

8 Remiantis susitarimo 15 straipsniu, susitarimo priedai ir protokolai yra neatskiriama jo dalis.

9 Susitarimo 16 straipsnis „Nuoroda į Bendrijos teisę“ suformuluotas taip:

„1. Siekdamos šiame Susitarime numatytų tikslų, Susitariančiosios Šalys imasi visų priemonių, reikalingų užtikrinti tam, kad teisės ir įsipareigojimai, atitinkantys Europos bendrijos teisės aktuose nurodytas teises ir įsipareigojimus, į kuriuos daroma nuoroda, būtų taikomi jų santykiuose.

2. Kadangi taikant šį Susitarimą reikia vartoti Bendrijos teisės sąvokas, atsižvelgiama į susijusią Europos Bendrijų Teisingumo Teismo praktiką, priimtą prieš Susitarimo pasirašymo dieną. Šveicarija informuojama apie teismo praktiką, priimtą po šio Susitarimo pasirašymo dienos. Tam, kad būtų užtikrintas tinkamas Susitarimo veiksmingumas, Jungtinis komitetas kurios nors Susitariančiosios Šalies prašymu nustato šios teismo praktikos reikšmę."

10 Susitarimo I priedo 17 straipsnyje draudžiama šio susitarimo 5 straipsnyje numatytais atvejais kaip nors apriboti paslaugų teikimą pasienyje Susitariančiosios Šalies teritorijoje, neviršijantį 90 faktinių darbo dienų per kalendorinius metus, ir tam tikromis sąlygomis – kaip nors apriboti teisę atvykti į šalį ir joje gyventi.

11 Susitarimo I priedo 23 straipsnis suformuluotas taip:

„1. Paslaugas gaunančiam asmeniui, kaip apibrėžta šio Susitarimo 5 straipsnio 3 dalyje, leidimas gyventi nereikalaujamas trijų mėnesių ar trumpesniam gyvenimo laikotarpiui. Ilgesniam nei trijų mėnesių laikotarpiui paslaugas gaunančiam asmeniui išduodamas leidimas gyventi, atitinkantis paslaugos teikimo trukmę. Jam per jo gyvenimo laikotarpį gali būti netaikoma socialinės apsaugos sistema.

2. Leidimas gyventi galioja visoje leidimą išduodančios valstybės teritorijoje."

*Nacionalinės teisės aktai*

12 Forarlbergo federalinės žemės Medžioklės įstatymo (*Vorarlberger Gesetz über das Jagdwesen*, LGBl. 32/1988) 2 straipsnio redakcijoje, taikytinoje pagrindinėje byloje (LGBl. 54/2008), numatyta:

„Teisės medžioti turinys ir jos įgyvendinimas

1. Teisė medžioti yra bet kokios medžioklės pagrindas. Ji susijusi su žemės nuosavybe ir apima teisę rūpintis gyvūnais, juos medžioti ir pasiimti sumedžiotą žvėrieną.

2. Žemės savininkas teisę medžioti turi tiek, kiek jam priklausanti žemė yra privatus medžioklės plotas (privačios medžioklės teisę turintis asmuo). Teisė medžioto kituose plotuose suteikiama medžiotojų bendrijoms.

3. Teisę medžioti turintys asmenys (2 dalis) turi arba patys naudotis medžioklei skirtais plotais, arba perleisti šią teisę nuomininkams (teisės medžioti naudotojai).“

13 Šio įstatymo 20 straipsnis suformuluotas taip:

„Medžioklės ploto nuoma

1. Medžioklės plotas gali būti išnuomojamas tiesioginio sandorio, konkurso ar viešo aukciono būdu. Medžioklės plotą nuomojantys teisę medžioti turintys asmenys teisę medžioti privalo įgyvendinti pagal 3 straipsnyje nustatytus principus.

2. Medžioklės bendrijoms skirti medžioklės plotai nuomojami šešeriems metams, o privačiai medžioklei skirti plotai – šešeriems arba dvylikai metų. Jeigu medžioklės ploto nuoma nutraukiama anksčiau, tas plotas gali būti išnuomotas tik likusiam laikui.

3. Medžioklės ploto nuomos sutartis turi būti sudaryta raštu. Joje įtvirtinami visi susitarimai dėl teisės medžioti įgyvendinimo, įskaitant galimas papildomas nuostatas, kaip antai susijusias su užstato pateikimu, minimaliu gyvūnų sukeltos žalos atlyginimu arba medžioklės įrenginių pastatymu, naudojimu ar perėmimu. Susitarimai, kurių nėra medžioklės ploto nuomos sutartyje, laikomi nesudaryti. Visose medžioklės ploto nuomos sutartyse turi būti nurodytos teisę medžioti turinčio asmens ir nuomininko pavardės, medžioklės ploto aprašymas, vieta ir dydis, sutarties pradžia ir galiojimo pabaiga, taip pat nuomos mokesčio dydis.

4. Prieš išnuomodamas privatų medžioklės plotą, kuris apima kito savininko, turinčio daugiau kaip 10 hektarų žemės, plotą, privačios medžioklės teisę turintis asmuo turi pasikonsultuoti su šių žemių savininku.

5. Teisę medžioti turintis asmuo kompetentingai institucijai privalo pateikti medžioklės ploto nuomos sutartį, kad ji galėtų ją įvertinti, ne anksčiau kaip vieni metai ir ne vėliau kaip vienas mėnuo iki sutarties pradžios. Medžioklės ploto nuomos sutartis įsigalioja sutartą dieną, jei kompetentinga institucija per vieną mėnesį nepateikė prieštaravimų dėl jos arba per atskirai nustatytiną protingą terminą nepašalinamos

jos prieštaravimo priežastys. Šios nuostatos taip pat taikomos galiojančių medžioklės plotų nuomos sutarčių pakeitimams.

6. Federalinės žemės vyriausybė nutarimu nustato detalias medžioklės ploto nuomos procedūros taisykles.“

14 Pagal Forarlbergo žemės Medžioklės rinkliavos įstatymo (*Vorarlberger Gesetz über die Erhebung einer Jagdabgabe*, LGBl. 28/2003, toliau – Medžioklės rinkliavos įstatymas) 1 straipsnį už pasinaudojimą teise medžioti mokėtina rinkliava. Pagal minėto įstatymo 2 straipsnį rinkliavos mokėtojas yra teisę medžioti turintis asmuo, o perleidus šią teisę nuomininkui – asmuo, kuriam perleista teisė medžioti.

15 Medžioklės rinkliavos įstatymo 3 straipsnyje rinkliavos dydis apibrėžtas taip:

„1. Medžioklės plotų nuomos atveju rinkliavos dydis skaičiuojamas nuo metinio nuomos mokesčio sumos su papildomai sutartų paslaugų kaina. Papildomomis paslaugomis nelaikoma medžioklės priežiūra ir išlaidos dėl medžioklės ir gyvūnų padarytos žalos.

2. Neišnuomotų medžioklės plotų atveju rinkliavos dydis apskaičiuojamas pagal sumą, kuri nuomos atveju galėtų būti gauta kaip metinis nuomos mokestis.

3. Jeigu medžioklės plotų nuomos atveju metinis nuomos mokestis su papildomų paslaugų, dėl kurių susitarta sutartyje, verte, yra aiškiai mažesnis už sumą, kurią būtų galima gauti nuomos atveju, rinkliava apskaičiuojama kaip neišnuomotų medžioklės plotų atveju.

<...>“

16 Remiantis Medžioklės rinkliavos įstatymo 4 straipsnio 1 dalimi, asmenims, kurių pagrindinė gyvenamoji vieta yra Austrijoje, Sąjungos piliečiams, taip pat fiziniams ir juridiniams asmenims, kurie pagal Europos Sąjungos teisę prilyginami minėtiems asmenims, nustatytas 15 % rinkliavos tarifas nuo apmokestinamosios vertės. Pagal minėto įstatymo 4 straipsnio 2 dalį visiems kitiems asmenims nustatytas 35 % rinkliavos tarifas nuo apmokestinamosios vertės.

**Pagrindinė byla ir prejudicinis klausimas**

17 2002 m. sausio 8 d. Šveicarijos piliečiai A. Hengartner ir R. Gasser su medžioklės bendrove sudarė tam tikro medžioklės ploto Austrijoje nuomos sutartį šešerių metų laikotarpiui nuo 2002 m. balandžio 1 d. iki 2008 m. kovo 31 dienos. Metinis nuomos mokestis buvo 10 900 eurų, o išnuomotas medžioklės plotas apėmė 1 598 hektarus.

18 Iš Teisingumo Teismui pateiktos bylos medžiagos matyti, kad pareiškėjai pagrindinėje byloje reguliariai lankosi Forarlbergo federalinės žemės teritorijoje medžioklės tikslais.

19 2002 m. balandžio 16 d. sprendimu kompetentinga šios federalinės žemės institucija pareiškėjų medžioklės nuomos sutarties laikotarpiui paskyrė du asmenis, atsakingus už medžioklės apsaugą.

20 2007 m. balandžio 1 d. Forarlbergo federalinės žemės mokesčių administratoriaus sprendimu pareiškėjams nustatyta 35 % apmokestinamosios vertės medžioklės rinkliava, t. y. 4 359,30 euro už medžioklės metus nuo 2007 m. balandžio 1 d. iki 2008 m. kovo 31 dienos. Šį sprendimą pareiškėjai apskundė.

21 2007 m. spalio 17 d. sprendimu mokesčių administratorius šį skundą atmetė remdamasis tuo, kad padidinto rinkliavos tarifo taikymas pareiškėjams atitiko nacionalinės teisės aktus. Šiame sprendime pažymėta, kad susitarimo nuostatos netaikytinos medžioklei ir su ja susijusiai rinkliavai.

22 Tada pareiškėjai pagrindinėje byloje kreipėsi į *Verwaltungsgerichtshof*, iš esmės tvirtindami, kad pažeista įsisteigimo laisvė ir vienodo požiūrio, palyginti su Sąjungos piliečiais, principas. Jie tvirtino, kad medžioklė, kaip ir žvejyba ar žemės ūkis, yra ekonominė veikla, ypač jei, kaip pagrindinės bylos aplinkybėmis, sumedžiota žvėriena parduodama Austrijoje. Todėl, jų nuomone, Forarlbergo federalinės žemės mokesčių administratorius turėjo taikyti 15 % rinkliavos tarifą, kad išvengtų diskriminacijos dėl pilietybės.

23 Mokesčių administratorius tvirtino, kad medžioklė turėtų būti laikoma sportu, kurio tikslas nėra gauti pastovių pajamų.

24 *Verwaltungsgerichtshof* nusprendė sustabdyti bylos nagrinėjimą ir pateikti Teisingumo Teismui tokį prejudicinį klausimą:

„Ar medžioklė, jei teisę medžioti turintis asmuo sumedžiotą žvėrieną parduoda šalies teritorijoje, yra savarankiškai dirbančių asmenų veikla EB 43 straipsnio prasme, net jei, bendrai paėmus, šia veikla nesiekiama pelno?“

**Dėl prejudicinio klausimo**

*Dėl EB 43 straipsnio taikymo*

25 Pirmiausia reikia pažymėti, kad nors savo klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas aiškiai remiasi EB 43 straipsniu (dabar – SESV 49 straipsnis), Sutarties nuostatomis įsisteigimo laisvės srityje gali remtis tik Sąjungos valstybės narės pilietis, norintis įsisteigti kitos valstybės narės teritorijoje, arba tos pačios valstybės pilietis, kuris yra situacijoje, turinčioje ryšį su kuria nors Sąjungos teisėje numatyta situacija (šiuo klausimu žr. 1992 m. birželio 25 d. Sprendimo *Ferrer Laderer*, C-147/91, Rink. p. I-4097, 7 punktą).

26 Tokiomis sąlygomis Sutarties nuostatų įsisteigimo laisvės srityje negalima taikyti trečiosios valstybės, kaip antai Šveicarijos Konfederacijos, piliečiui.

27 Tačiau norėdamas prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teismui pateikti naudingų aiškinimo gairių, Teisingumo Teismas gali atsižvelgti į Sąjungos teisės nuostatas, kurių atitinkamas teismas nenurodė savo prejudicinio klausimo formuluotėje (žr. 1990 m. gruodžio 12 d. Sprendimo *SARPP*, C-241/89, Rink. p. I-4695, 8 punktą ir 2008 m. vasario 26 d. Sprendimo *Mayr*, C-506/06, Rink. p. I-1017, 43 punktą).

28 Todėl turint omenyje faktines ir teisines pagrindinės bylos aplinkybes, pateiktą klausimą reikia nagrinėti remiantis susitarimo nuostatomis.

*Dėl susitarimo aiškinimo*

29 Savo klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės siekia išsiaiškinti, ar susitarimo nuostatomis draudžiama valstybei narei iš Šveicarijos piliečių imti regioninę rinkliavą, jeigu jiems taikomas didesnis rinkliavos tarifas nei tas, kuris taikomas Sąjungos valstybių narių piliečiams.

30 Taigi Teisingumo Teismo prašoma išnagrinėti, ar susitarimo nuostatos gali būti taikomos tokiam ginčui rinkliavų klausimais, koks nagrinėjamas pagrindinėje byloje, ir, jeigu taip, – apibrėžti šių nuostatų reikšmę. Kadangi susitarime daug skirtingų nuostatų dėl paslaugų teikimo ir įsisteigimo, reikia išsiaiškinti, kokio pobūdžio veiklą Austrijos teritorijoje vykdo pareiškėjai pagrindinėje byloje rinkliavų sistemos požiūriu.

*Dėl nagrinėjamos veiklos kvalifikavimo*

31 Reikia konstatuoti, kad pagal Medžioklės rinkliavos įstatymą, norint įgyvendinti medžioklės teisę, Forarlbergo federalinės žemės teritorijoje reikia mokėti metinę rinkliavą. Vis dėlto, kadangi teisės medžioti nuomos atveju nuomininkas apmokestinamas šia rinkliava ir rinkliavą reikia mokėti, nepaisant jo vykdomos medžioklės veiklos intensyvumo, turi būti laikoma, kad tokiu, kaip pagrindinėje byloje, nagrinėjamu atveju pareiga mokėti rinkliavą atsiranda išsinuomojus teisę medžioti Forarlbergo federalinės žemės teritorijoje.

32 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiame teisme nagrinėjamą sutartinį įsipareigojimą sudaro tai, kad pareiškėjams pagrindinėje byloje atlygintinai ir tam tikromis sąlygomis buvo suteikta teisė naudotis žemės plotu medžioklei. Todėl nuomos sutartis susijusi su paslaugos teikimu, kuri pagrindinėje byloje turi tarpvalstybinį elementą, nes teisės medžioti šioje teritorijoje nuomininkai savo teisei įgyvendinti turi atvykti į Forarlbergo federalinę žemę.

33 Todėl pareiškėjus reikia laikyti paslaugos, kurią sudaro atlygintinai perleista teisė medžioti tam tikroje teritorijoje ir tam tikrą laikotarpį, gavėjais (šiuo klausimu žr. 1999 m. spalio 21 d. Sprendimo *Jägerskiöld*, C-97/98, Rink. p. I-7319, 36 punktą).

34 Kadangi pareiga mokėti rinkliavą atsiranda išsinuomojus medžioklės teisę, vertinant, ar nagrinėjama rinkliava teisėta, reikšmingos vien Susitarimo dėl paslaugų teikimo nuostatos.

*Dėl susitarimo nuostatų reikšmės pagrindinėje byloje nagrinėjamai rinkliavai*

35 Kalbant apie pagrindinėje byloje nagrinėjamo komercinio sandorio apmokestinimą, pasakytina, kad reikia išnagrinėti, ar susitarimo dėl paslaugų teikimo nuostatos turi būti aiškinamos taip, kad jomis draudžiama tokia, kaip antai pagrindinėje byloje, nagrinėjama rinkliava, kurios tarifas, nelygu medžioklės teisės nuomininko pilietybė, siekia 15 % ar 35 % nagrinėjamos rinkliavos apskaičiavimo pagrindo.

36 Reikia priminti, kad pagal nusistovėjusią teismo praktiką tarptautinė sutartis turi būti aiškinama atsižvelgiant ne tik į jos tekstą, bet ir į tikslus. 1969 m. gegužės 23 d. Vienos konvencijos dėl tarptautinių sutarčių teisės 31 straipsnyje šiuo klausimu nustatyta, kad sutartis aiškinama laikantis geros valios principų, atsižvelgiant į joje vartojamų sąvokų įprastą reikšmę sutarties kontekste ir atsižvelgiant į sutarties dalyką bei jos tikslą (šiuo klausimu visų pirma žr. 1991 m. gruodžio 14 d. Nuomonės 1/91, Rink. p. I-6079, 14 punktą; 1999 m. kovo 2 d. Sprendimo *El-Yassini*, C-416/96, Rink. p. I-1209, 47 punktą; 2001 m. lapkričio 20 d. Sprendimo *Jany ir kt.*, C-268/99, Rink. p. I-8615, 35 punktą ir 2010 m. vasario 25 d. Sprendimo *Brita*, C-386/08, Rink. p. I-1289, 42 ir 43 punktus bei nurodytą teismų praktiką).

37 Šioje vietoje reikia pažymėti, kad pagal susitarimo 1 straipsnio b punktą šiuo susitarimu siekiama palengvinti paslaugų teikimą Susitariančiųjų Šalių teritorijoje ir ypač liberalizuoti trumpalaikių paslaugų teikimą.

38 Reikia taip pat patikslinti, kad susitarimo 5 straipsnio 3 dalimi asmenims, kurie turi būti laikomi paslaugų gavėjais, kaip tai suprantama pagal susitarimą, suteikiama teisė atvykti į Susitariančiosios Šalies teritoriją ir joje apsigyventi. Susitarimo I priedo 23 straipsnyje įtvirtintos specialios nuostatos dėl šios kategorijos asmenims suteikiamo leidimo gyventi.

39 Kalbant apie tai, ar, be paslaugų gavėjų atvykimo ir apsigyvenimo tvarkos, susitarimu taip pat siekiama įtvirtinti vienodo požiūrio principą, kiek jis susijęs su jų teisiniu statusu vienoje iš Susitariančiųjų Šalių, pastebėtina, kad nors susitarimo 2 straipsnyje kalbama apie nediskriminavimo principą, vis dėlto juo bendrai ir absoliučiai uždrausta ne bet kokia Susitariančiųjų Šalių piliečių, gyvenančių kitos Susitariančiosios Šalies teritorijoje, diskriminacija, o tik diskriminacija dėl pilietybės ir tik tiek, kiek šių piliečių situacija patenka į materialinę šio susitarimo I–III priedų taikymo sritį.

40 Susitarime ir jo prieduose nėra jokios specialios taisyklės, pagal kurią paslaugų gavėjai naudotųsi nediskriminavimo principu taikant mokestinį reglamentavimą dėl paslaugoms teikti sudarytų komercinių sandorių.

41 Be to, Teisingumo Teismas yra pažymėjęs, kad Šveicarijos Konfederacija neprisijungė prie Bendrijos vidaus rinkos, kuria siekiama panaikinti kliūtis sukurti visiškos judėjimo laisvės erdvę, atitinkančią nacionalinę rinką, ir kuri, be kita ko, apima laisvę teikti paslaugas ir įsisteigimo laisvę (žr. 2009 m. lapkričio 12 d. Sprendimo *Grimme*, C-351/08, Rink. p. I-10777, 27 punktą).

42 Teisingumo Teismas taip pat yra patikslinęs, kad tokiomis sąlygomis Sąjungos teisės nuostatų, susijusių su vidaus rinka, išaiškinimo negalima automatiškai taikyti aiškinant susitarimą, jeigu tai aiškiai nenumatyta pačiame susitarime (žr. 2010 m. vasario 11 d. Sprendimo *Fokus Invest*, C-541/08, Rink. p. I-1025, 28 punktą).

43 Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, į pateiktą klausimą reikia atsakyti, kad susitarimo nuostatomis nedraudžiama, kad už paslaugas mokėtinos rinkliavos, kaip antai medžioklės rinkliava, atveju vienos Susitariančiosios Šalies pilietis, kaip paslaugų gavėjas, kitos Susitariančiosios Šalies teritorijoje būtų vertinamas kitaip nei pagrindinę gyvenamąją vietą toje valstybėje turintys asmenys, Sąjungos piliečiai ir su pagal Sąjungos teisę jiems prilyginti asmenys.

**Dėl bylinėjimosi išlaidų**

44 Kadangi šis procesas pagrindinės bylos šalims yra vienas iš etapų prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo nagrinėjamoje byloje, bylinėjimosi išlaidų klausimą turi spręsti šis teismas. Išlaidos, susijusios su pastabų pateikimu Teisingumo Teismui, išskyrus tas, kurias patyrė minėtos šalys, nėra atlygintinos.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (trečioji kolegija) nusprendžia:

**1999 m. birželio 21 d. Liuksemburge pasirašyto Europos bendrijos bei jos valstybių narių ir Šveicarijos Konfederacijos susitarimo dėl laisvo asmenų judėjimo**

**nuostatomis nedraudžiama, kad už paslaugas mokėtinos rinkliavos, kaip antai medžioklės rinkliava, atveju vienos Susitariančiosios Šalies pilietis, kaip paslaugų gavėjas, kitos Susitariančiosios Šalies teritorijoje būtų vertinamas kitaip nei pagrindinę gyvenamąją vietą toje valstybėje turintys asmenys, Sąjungos piliečiai ir su pagal Sąjungos teisę jiems prilyginti asmenys.**

Parašai.